

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

Before ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ.ਜੇ.

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂ. ਐੱਸ. ਨੈਰਾਠ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 724.

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLVI) — ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੇਧ) ਐਕਟ (1958 ਦੇ VII) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ff) ਅਤੇ 4—ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ-ਕੀ ਖਰੀਦ-ਕਰ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਤੇਲ ਨੂੰ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਦੇ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਪਾਰ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਲ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਵਨਸਪਤੀ ਘੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਵਨਸਪਤੀ ਘੀ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਸਰਕਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ, ਉਸ ਤੇਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁੱਧ ਘਿਓ (ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਚਰਬੀ) ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿਫਾਇੰਡ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਠੋਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁੱਧ ਘਿਓ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ff) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ, 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 26 ਮਾਰਚ 1964 ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ, ਸਰਟੀਓਰੀ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼, ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਦੰਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। 13 ਮਈ, 1962 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਆਰ. ਸੱਚਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ।

ਸੀ.ਡੀ.ਦੀਵਾਨ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ—ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਤੇਲ ਨੂੰ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਨਸਪਤੀ (ਸਬਜ਼ੀ ਘਿਓ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਵਨਸਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਤੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ XLVI) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਕੇ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ—ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1958 (1958 ਦਾ ਨੰਬਰ 7) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੇਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਵਨਸਪਤੀ ਦਾ ਸੇਧ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਹਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ff) (ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ) ਅਤੇ 4 (ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ)। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

"2. (ff) 'ਖਰੀਦਣ', ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਗੰਨੇ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੋ ਨਕਦ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਮੌਰਗੇਜ, ਹਾਈਪੋਥੀਕੇਸ਼ਨ, ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ:

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਡੀਲਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (i) ਧਾਰਾ (i) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਨੂੰ;

"4. (1) ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਸਦਾ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੇਧ) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਖਰੀਦਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1958:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਹਰੇਕ ਡੀਲਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ * * * * *"

ਐਕਟ ਨੂੰ 1959 ਦੇ ਐਕਟ 13 ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1959 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਸੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"5. (2) (vi) ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ:-

"ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਰੀਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1959 ਦੇ ਐਕਟ 24 ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ff) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ 'ਖਰੀਦ' ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

"2. (ff) 'ਖਰੀਦਣ', ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਸੰਦਰਭ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ, ਹਾਈਪੋਥੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਨਕਦ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ 'C' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ। ਤੇਲ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਰੀਦ-ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1960 ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰੀ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆ ਕਿ-

(i) ਕੰਪਨੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਤੋਂ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ; ਅਤੇ

(ii) 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ, 1959 ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਰੀਦਾਂ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਧਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ

ਉਲਟ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਆਧਾਰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਲ ਨੂੰ ਵਨਸਪਤੀ 'ਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ff) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸੇਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਾਲ 1959 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸੇਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਿਆਦ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਅਤੇ 31 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਮਾਰਚ, 1960 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 2(ff) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1958 ਦੇ ਐਕਟ 7 ਦੁਆਰਾ ਪੇਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਸੇਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇਲ ਨੂੰ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਨਾਲ, ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਤੇਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਤੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਦਾਰਥ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ff) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਸਰਸ ਰਘਬੀਰ ਚੰਦ-ਸੋਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਬਠਿੰਡਾ (1), ਅਤੇ ਮੈਸਰਸ ਪੂਰਨ ਚੰਦ-ਗੋਪਾਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ (2) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਘਬੀਰ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ

-6-

ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੱਚੀ ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਪਾਹ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਖੇਸਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿੰਨਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਚੇ ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਪਾਹ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ-

"ਕਾਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਸੈਕੰਡਮ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ 'ਕੱਚੇ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪ, ਗੁਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਜੋਗ ਦੇ ਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਹੱਥ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੁਆਰਾ; ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਟੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਪਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਪਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਰਥ f ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਗਿੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਕਪਾਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਗਿੰਨਡ ਕਪਾਹ ਇੱਕ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਈਸਟ ਟੈਕਸ ਮੇਟਰ ਫਰੇਟ ਲਾਈਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਫ਼ਰੇਜ਼ਨ ਫੂਡ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਡਿੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮੁਰਗਾ ਜੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁਰਗੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੰਭਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮੁਰਗਾ ਉਸਦੇ ਖੰਭਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਜਿੰਦਾ

ਮੁਰਗੀ ਜਿੰਨਾ ਇੱਕ ਮੁਰਗਾ ਸੀ। ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਜੇ. ਰਘਬੀਰ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ, ਨੇ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ ਵਿੱਚ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

-7-

“ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਜੀਦਾ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਲਾਤੀਨੀ ਮੈਨੂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਹੱਥ' ਅਤੇ 'ਫੈਕਟਸ' ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਬਣਾਇਆ'। ਇਸਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਨਿਰਮਾਣ' ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਨਿਰਮਾਣ' ਇੱਕ ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਗਠਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਹੱਥ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ 'ਕੁਦਰਤ ਵਿਕਾਸ' ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਮਿਤ ਲੇਖ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਗੋਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੈਂਚੁਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਅਣ-ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪ, ਗੁਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਜੋਗ ਦੇ ਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੁਆਰਾ।

ਕੇਸ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਲੇਖ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਤਬਦੀਲੀ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਲੇਖ ਵਿਚ ਹਰ ਤਬਦੀਲੀ ਇਲਾਜ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; **Anheuser\Busch Brewing, Association** ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਲੇਖ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨਾਮ, ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ (4), ਅਤੇ ਚਾਰਲਸ ਮਾਰਚੈਂਡ ਕੰਪਨੀ Vs. ਹਿਗਿੰਸ (5)।

-8-

"ਕਿਸੇ ਲੇਖ 'ਤੇ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਲਾਜ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੇਖ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਅਸਲੀ ਕੱਚੇ ਉਤਪਾਦ ਤੋਂ।"

ਮੈਸਰਜ਼ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਧਾਰਾ 2(ff) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਾਫਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ff) ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮੈਨੂਫੈਕਚਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ff) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਜਾਂ "ਨਿਰਮਾਣ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਉਤਪੱਤੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜੋ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ, ਸੋਨੇ ਜਾਂ ਸਰਾਫਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(ff) ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਧਾਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਾਫਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਤੁੰਗਭਦਰਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ (6) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸੀ. ਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੁੰਗਭਦਰਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ

-9-

ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ ਜੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੇਲ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਤੇਲ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਸਾਇਣਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ 'ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ' ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਓ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਇੱਕ ਲੇਸਦਾਰ ਤਰਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੀ ਭੌਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ "ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੋਧ" ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੇਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਸਦਾਰ ਤਰਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ, ਆਮ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਲੇਸਦਾਰ ਤਰਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਅਰਧ-ਠੋਸ ਸਥਿਤੀ ਜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਫਰਿੱਜ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰਲ ਅਵਸਥਾ ਇੱਕ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇਲ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੇਲ ਤਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਵਰਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਧੂਪ ਤੇਲ ਅਜਿਹੇ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇਲ ਆਮ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਤੇਲ ਜੋ ਕਿ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਰਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਿਓ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਚਰਬੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਭੌਤਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈਡਰੋਜਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤੇਲ ਨੇ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਦੇ ਦੋ ਪਰਮਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਅਣੂ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈਡਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ 'ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ' ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ

-10-

ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈਡਰੋਜਨੇਟਿਡ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ 'ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ' ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਬਣਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਸਤੂ 'ਤੇਲ' ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਹਾਈਡਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਮੂੰਗਫਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਹਾਈਡਰੋਜਨੇਸ਼ਨ ਤੇਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤੇਲ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਦੇ ਨਾਲ ਗਲਿਸਰੀਨ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਗਲਾਈਸਰਾਈਡ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ **oleic, linoleic, stearic** ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੇਲ-ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਬੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲਾਈਸਰਾਈਡ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਓਲੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਦਾ ਇੱਕ ਗਲਾਈਸਰਾਈਡ - ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਪਰਮਾਣੂਆਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬ ਹੋਣ ਅਤੇ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅੰਤਰ-ਅਣੂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਤੇਲ ਦੇ ਓਲੀਕ ਅਤੇ ਲਿਨੋਲਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਥਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਪਰਮਾਣੂਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸਮਾਈ ਹੋਣਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਤਰ-ਅਣੂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ

ਤ੍ਰਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਅਣੂ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਤੇਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ 'ਤੇਲ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ -

-11-

ਓਲੀਡ ਅਤੇ ਲਿਨੋਲੀਕ - ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਜੋ ਹੋਰ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗਲਿਸਰੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗਲਾਈਸਰਾਈਡ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਤੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਅਸਥਿਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਆਕਸੀਟੇਟਿਵ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਹਵਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਨਮੀ ਅਤੇ ਗਰਮ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤੋਂ ਆਕਸੀਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਐਸਿਡ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਨਜ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸਥਿਰ ਪਰਆਕਸਾਈਡ (ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਦੋ ਪਰਮਾਣੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ) ਜੋ ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਲਡੀਹਾਈਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਕੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਕਸੀਡੇਟਿਵ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਡੀਹਾਈਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜੋ ਕਿ ਤਿੱਖੀ ਕੇੜਾ ਗੰਧ, ਅਤੇ ਗੰਧਲੇ ਤੇਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਦ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਬਦੀਲੀ ਯੋਜਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਅਣੂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਸੀਡ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਕਸੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

“ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲੀਕੇਜ ਦੇ ਪੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਸੌਖ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਫਾਇੰਡ

ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਭੇਜਨ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ ਅਜੇ ਵੀ 'ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ' ਬਣਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇ ਸਿਰਫ ਤੇਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਥਿਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

-12-

ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ R. 18(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਨਲ-ਜਾਂ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਤੇਲ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਹ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਲਈ ਡਿੱਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਕਲੈਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (7) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਨਸਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਿਫਾਇੰਡ ਤੇਲ ਜੋ ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ' ਤੇ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ (ਜੋ ਕਿ ਅਸੁੱਧ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੇਲ ਹੈ) ਤੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਦਾਰਥ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। ਰਿਫਾਇੰਡ ਤੇਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਈਟਮ 23 (ਮੌਜੂਦਾ ਆਈਟਮ 12) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਦਾਰਥ ਵਨਸਪਤੀ ਰਿਫਾਇੰਡ ਤੇਲ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ

ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕਿ ਵਨਸਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਫਾਇੰਡ ਤੇਲ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਫਾਇੰਡ ਤੇਲ ਜੇ ਸੀ. ਨਿਰਮਿਤ ਇੱਕ ਮਾਰਕੀਟਯੋਗ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ: "ਵਨਸਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ 'ਰਿਫਾਇੰਡ

-13-

ਤੇਲ' ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 'ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ। 'ਨਿਰਮਾਣ' ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲੀ ਮਾਮੂਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁੰਗਭਦਰਾ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇਲ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮੂੰਗਫਲੀ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਤੇਲ ਹੋਣ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਮੂੰਗਫਲੀਖਰੀਦ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤੇਲ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਨਮਕ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਈ। ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਸ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤੇਲ ਨੂੰ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਦੇ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ

ਹੈ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲਾਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਤੇਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਪਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਬਨਸਪਤੀ ਘੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਵਨਸਪਤੀ ਘੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ

-14-

ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਵਨਸਪਤੀ ਘੀ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ, ਤੇਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਉਸ ਤੇਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਘੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਦਾਰਥ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਦੋਵੇਂ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਘਿਓ (ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਚਰਬੀ) ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿਫਾਇੰਡ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਤੇਲ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਠੋਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਘਿਓ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸਭ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ff) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹੀ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Attul Pali

Translator

